

ÜRÜN SORUMLULUK SİGORTASI

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte sanayileşme ve seri üretim hızla artmaktadır. Artan üretim hacmi, yaşamı kolaylaştıran çözümler sunarken, üretim süreçlerinde meydana gelebilecek hatalar nedeniyle önemli riskler de doğurmaktadır. Ticari ürünlerin piyasaya sunulmasıyla birlikte üreticiler, ithalatçılar, toptancılar, dağıtımıcılar ve perakendeciler; ürünlerin kullanımı sonucu oluşabilecek zararlardan doğan hukuki sorumluluklar altına girmektedir.

Kusurlu veya ayıplı ürünlerin üçüncü şahıslarda bedeni veya maddi zararlara yol açması halinde, doğabilecek tazminat yükümlülükleri ve bunlara ilişkin hukuki savunma masrafları, ürün sorumluluk sigortası kapsamında teminat altına alınabilir.

Zararlar sadece üretim hatalarından değil; depolama, etiketleme veya kullanım talimatlarındaki eksikliklerden de kaynaklanabileceği için tedarik zincirinde yer alan herkes sorumluluk riski taşır. Ürün sorumluluk sigortası, yalnızca üretim anını değil, tüm bu süreçte meydana gelebilecek olumsuzlukları kapsar. Özellikle ihracat yapan firmalar için bu sigorta daha da önemlidir. Çünkü bu firmalar sadece ürün kalitesiyle değil, aynı zamanda hedef pazarlardaki güvenlik kriterleri, mevzuat uyumu ve hukuki sorumluluk standartları ile de değerlendirilir.

Bu noktada, sigorta poliçesinin coğrafi kapsamı ve yargı yetkisine ilişkin hükümleri de dikkatle ele alınmalıdır. Pek çok ürün sorumluluk sigortası, ABD ve Kanada'yı yüksek riskli bölgeler olarak görür ve teminat dışında bırakır. Bu ülkelerde güçlü tüketici koruma mevzuatları, yüksek tazminatlar ve uzun dava süreçleri nedeniyle, ürün hatalı olmasa bile firmalar dava edilebilir. Bu yüzden bu pazarlara ihracat yapan firmalar, poliçelerindeki bu hükümleri dikkatle incelemeli ve gerekirse ek teminat talep etmelidir.

Bazı sektörlerde ise ürün kullanıma sunulduktan sonra doğabilecek riskler, standart sorunların ötesine geçerek daha yaygın ve büyük ölçekli sonuçlara yol açabilir. Özellikle beyaz eşya, ilaç, medikal cihazlar, otomotiv yedek parçaları ve oyuncaklar gibi yüksek denetim ve güvenlik gerektiren sektörlerde, bir ürünün hatalı olduğunun tespiti durumunda geri çağırma süreci kaçınılmaz hale gelebilir. Bu süreç yalnızca lojistik maliyetlerle sınırlı kalmaz. Aynı zamanda tüketici bilgilendirme, kamuoyu yönetimi, reklam ve yeniden üretim gibi pek çok maliyeti de beraberinde getirir. Bu tür durumlar için poliçeye entegre edilebilecek ürün geri çağırma teminatı, klasik ürün sorumluluk sigortasının ötesine geçerek, kriz yönetimi anlamında önemli bir rol üstlenir. Ürün geri çağırma teminatı bu noktada devreye girer ve yalnızca maddi tazminat risklerine karşı değil, aynı zamanda markanın uzun vadeli algısı ve tüketici sadakati açısından da koruyucudur.

Öte yandan, ürün kaynaklı sorunlar yalnızca fiziksel hasarlarla sınırlı kalmayabilir. Bir ürün arızası sebebiyle müşterilerin üretim hattının durması, müşterilerin kendi müşterilerine teslimat yapamaması, sözleşme ihlali nedeniyle ceza ödenmesi ya da şirketin kamuoyunda güven kaybına uğraması gibi durumlar, dolaylı ekonomik kayıplara yol açabilir. Bu tür zararlar çoğu standart

poliçede kapsam dışıdır. Özellikle, yüksek hacimli üretim yapan veya tedarik zincirine kritik ürün sağlayan firmalar, bu riskleri poliçelerine ek teminatlarla dahil ettirmelidir.

Buna ek olarak, ürün sorumluluk sigortaları, sektöre özgü risklere göre genişletilebilir. Bu kapsamda öne çıkan teminatlardan biri de “sökme takma masrafları” teminatıdır. Kusurlu ürünün çıkarılıp onarılması ve yeniden monte edilmesi sırasında oluşan maliyetler, poliçede belirtilmemişse teminat dışı kalır. Özellikle, karmaşık üretim süreçlerinde bu teminatın ayrıca talep edilmesi, operasyonel riskleri önemli ölçüde azaltarak olası yüksek maliyetlere karşı koruma sağlar.

Tüm bu unsurlar göz önüne alındığında, ürün sorumluluk sigortası yalnızca yasal yükümlülükleri karşılamakla kalmaz, aynı zamanda firmaların stratejik risk yönetimi planlarının ayrılmaz bir parçası haline gelir. Bu doğrultuda, sektöre ve hedef pazara özel olarak yapılandırılmış, entegre teminatlar içeren ürün sorumluluk ve geri çağırma poliçeleri, işletmelerin uzun vadeli başarısı için kritik hale gelmiştir. Yurt içi sigorta ve yurt dışı reasürans piyasalarına erişim ile bu teminatların sağlanması mümkündür.

Gözde Öztürk

Polaris Reinsurance Assistant Manager

gozde.ozturk@polarisbroker.com

Özgür Şengül

Polaris Large Corporate Clients & Reinsurance

Managing Director

ozgur.sengul@polarisbroker.com